

Ultreia 46, mei 2015

In deze Ultreia

- Van de redactie
- Voorjaarsbijeenkomst Amersfoort
- Aanbieding: Walking the camino
- Ontvangst en stempelpunt Haarlem
- Hospitaleren in San Anton
- Vrijwilligersprogramma Xunta de Galicia
- Vooraankondiging bijeenkomst Pelgrimswegen naar Rome
- Walk of wisdom
- Pijlenoorlog Camino Portugués
- Expositie Lambert de Haas
- Goed eten op de camino
- Nieuw verkeersbord in Lastres
- Salida
- Colofon

Van de redactie

Ongemerkt is deze Ultreia een soort themanummer geworden. Veel berichten over herbergen en eten.

Dat deze Ultreia u moge smaken.

Veel leesgenot

André Brouwer
hoofdredacteur

Voorjaarsbijeenkomst te Amersfoort en foto's gevraagd

De grootste gele pijl van Nederland op het stationsplein van Amersfoort

Een impressie van de landelijke voorjaarsbijeenkomst van 21 maart jl. kunt u lezen op onze [website](#).

Helaas heeft de organisatie verzuimd een beeldverslag te laten maken van deze dag. Heeft u geschikte foto's dan willen we die graag via info@santiago.nl ontvangen, zodat we op de website van het Genootschap een mooie impressie van de dag kunnen vertonen.

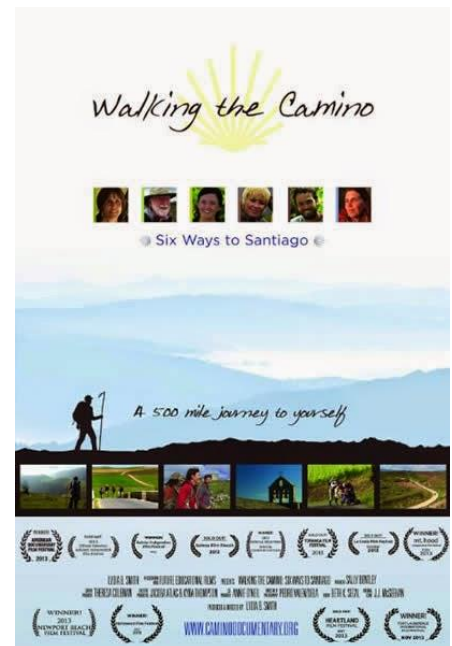
Fons Boink

Aanbieding *Walking the Camino - Six Ways to Santiago*

Op de voorjaarsbijeenkomst in Amersfoort werd de documentaire *Walking the Camino - Six Ways to Santiago* vertoond. Deze viel bij het publiek zo in de smaak dat de 25 beschikbare dvd's in een mum van tijd waren uitverkocht. Vanaf 20 mei is via onze [webshop](#) de dvd met Nederlandse ondertitels opnieuw voor 20 euro te bestellen.

Het Genootschap heeft met de producent geregeld dat de documentaire voor leden van ons genootschap via de [Amerikaanse site](#) te downloaden is, direct en met korting. Let op: betaling (\$ 9,74) gaat via creditcard of Paypal.

Eerder verscheen op onze website een [bericht](#) over caminofilms waar ook de trailer van deze documentaire te zien is.

Hebt u interesse voor deze documentaire, het Genootschap biedt u twee mogelijkheden.

Joost Bol

Ontvangst- en stempelpunt Jacobskapel Haarlem

Glas-in-lood-raam in Jacobskapel Haarlem

Voor velen is Haarlem een haltepunt op hun pelgrimage naar Santiago de Compostela. Voor veel fietsers die de routeboekjes *St. Jacobsfietsroute* van Clemens Sweerman gebruiken, fungeert de Jacobskapel in het voormalige Jacobs Godshuis als symbolisch startpunt van hun tocht. Om deze start of het bereiken van het etappedoel extra aandacht te geven, zijn vrijwilligers van het Genootschap uit de regio Bollenstreek-Rijnland op afspraak beschikbaar om de (eerste) stempel in het pelgrimspaspoort te zetten. Pelgrims worden ontvangen met een kop koffie of thee en er is gelegenheid om de [Jacobskapel](#) van het voormalige Jacobs Godshuis te bezoeken en andere jacobalia te bezichtigen in en om het huis.

Het Genootschap is voor dit prachtig initiatief medehuurder geworden van de ruimte van Sultan's Trail, een activiteit van het genootschapslid Sedat Çakir. Omdat de gastheren en gastvrouwen niet hele dagen beschikbaar zijn, vragen we bezoekers om hun komst (dag en vermoedelijk tijdstip) minimaal een dag van te voren via de site van het Genootschap [contactpagina](#) te melden.

Joost Bol

Hospitaleren op bijzondere overnachtingsplek langs de Camino Francés

Voor de mensen die op pad gaan langs de Camino Francés is het pelgrimshospitaal van San Antón vlak vóór Castrojeriz een heel bijzondere overnachtingsplek. Vanaf dit jaar wordt dit hospitaal gerund door de *Fraternidad del Camino de Santiago (FICS)*. Een Spaanse hospitalera wees ons op de mogelijkheid om hier te hospitaleren. Als u graag op een bijzondere plek wil hospitaleren in een internationale en heel sobere omgeving, kunt u contact opnemen met de FICS. De [werkgroep hospitaleren](#) vindt het fijn om te horen of u van plan bent u aan te melden en we horen ook graag achteraf over uw ervaringen. Deze aankondiging is in het Spaans en Engels terug te vinden op hun [facebookpagina](#). Meer informatie over de FICS vindt u op hun Spaanstalige [website](#).

Karline Vandenbroecke

Vrijwilligersprogramma herbergen Xunta de Galicia

In Galicië is de *Sociedad Anónima de Xestión do Plan Xacobeo* verantwoordelijk voor het beheer van de openbare pelgrimsherbergen van de Xunta van Galicia (de regionale overheid). Deze organisatie wil pelgrims goede service en aandacht bieden en ze in een sfeer van de gastvrijheid ontvangen. Dit project is nieuw en wordt voor 2015 als pilot opgezet.

De Xunta zoekt voor 2015 vrijwillige hospitalero's voor de herbergen in Galicië. Het gaat om de Camino de Fisterra-Muxía, Camino Francés, Camino Inglés, Camino del Norte, Camino Portugués en de Camino Primitivo.

Deze herbergen worden gerund door een beheerder met wie de vrijwilliger samenwerkt. De taken van de hospitalero bestaan uit het gastvrij ontvangen van en steun verlenen aan pelgrims tijdens de openingstijden van 13 tot 22 uur. Schoonmaken wordt uitbesteed. Talenkennis, vooral een beetje Spaans, is handig. Het werk is op vrijwillige basis. Reis- en maaltijdkosten zijn voor eigen rekening. De vrijwilliger beschikt over een eigen kamer met toilet tijdens het verblijf in de herberg. Er wordt voorzien in een verzekering voor alle vrijwilligers. Vrijwilligers mogen zich alleen of met zijn tweeën opgeven.

Albergue in Bruma (Camino Inglés) Foto: André Brouwer

Hebt u interesse om te werken als hospitalero? Op de [webpagina](#) van de werkgroep hospitaleren vindt u de lijst en beschrijving van de herbergen en de Engelstalige omschrijving van de taken.

Aanmelden kan via hospitaleros@xacobeo.org
Contactpersoon is Luis Astrai.

Laat de werkgroep hospitaleren weten dat u zich hebt aangemeld.

Neem contact op via [contactformulier](#) of met Jan-Willem van der Valk valk211@hotmail.com of Karline Vandenbroecke karline@casema.nl
Ook zijn we u graag van dienst bij de aanmelding.

Karline Vandenbroecke

Medewerking onderzoek mobiele telefonie en apps gevraagd

Bellende engel op de Sint-Jan in Den Bosch.

Van de universiteit van San Francisco ontvingen we het verzoek om deze oproep te plaatsen. De vragenlijst is in de Engelse taal en het invullen kost ongeveer 20 minuten.

We vragen uw hulp voor een onderzoek naar het gebruik van mobiele telefoons en smartphone apps op de Camino de Santiago. We willen weten welke technologie en apps pelgrims gebruiken en of ze vinden dat deze technologie afbreuk doet aan de caminoverving of deze juist versterkt. Ook willen we weten hoe de ideale app er volgens u uitziet.

Het onderzoek is anoniem, uw identiteit kan niet achterhaald worden. We zoeken zowel mensen die de camino al gelopen hebben als mensen die dat nog niet hebben gedaan, en zowel pelgrims die moderne technologie gebruiken als zij die dat niet doen.

We zijn van plan binnen enkele maanden een samenvatting van de uitkomsten te publiceren ten behoeve van alle pelgrims.

Als u mee wilt doen, kunt u op deze [link](#) klikken. Voor eventuele vragen kunt u mij [mailen](#).

Robert Nickerson, Ph.D., Professor of Information Systems, San Francisco State University

Pelgrimeren is een ervaring....!

Op zaterdag 14 november van dit jaar wordt de jaarlijkse leden- en ontmoetingsdag van de vereniging *Pelgrimswegen naar Rome* georganiseerd met als thema *Pelgrimeren, een feest voor lichaam en geest*.

Net als voorgaande jaren is de plaats van samenkomst het College de Heemlanden in Houten, vlak achter het station. Voorafgaand aan de ontmoetingsdag vindt de algemene ledenvergadering plaats van 09.30 – 10.30 uur.

Van 11.00 – 12.15 uur kan vervolgens worden genoten van de theatervoorstelling *Elena* door Elena Peeters over haar voettocht naar Rome. Een bijzondere en boeiende vertolking van haar pelgrimservaringen. Zie ook het interview door Arnoud Boerwinkel met Elena in *Omnes 10* (maart 2015). Na een verzorgde lunch zal het programma worden ingevuld met diverse workshops voor zowel lopers als fietsers,

presentaties (o.a. Dick de Boer over *Emo's reis*) en informatie over de diverse routes. Ook dit jaar wordt een Piazza met stands ingericht. Tevens is er het Route Café waar persoonlijke ervaringen over de diverse routes naar Rome kunnen worden uitgewisseld .

Nadere details voor deze dag, zoals aanmelding en invulling van het programma, zullen in de maand juli beschikbaar komen op de site <http://www.pelgrimswegen.nl> en worden vermeld in Jacobsstaf nummer 107.

Jan Buijs, mede namens Elisabeth van Wensveen Annette Kuipers en Cor Kuyvenhoven

Bon camino voor de Walk of Wisdom?

Op 21 juni opent de burgemeester van Nijmegen de eerste pelgrimsroute ter wereld die onafhankelijk is van een religie en draait om de wijsheid van het leven: de [Walk of Wisdom](#). De openingsceremonie is vrij toegankelijk en leden van het Jacobsgenootschap maken kans de route samen met de burgemeester te openen.

De Walk of Wisdom is ontstaan uit het idee dat alle mensen onderdeel zijn van dezelfde aarde en hij gaat uiteindelijk de hele wereld over. Een groot idee dat klein begint met een 136 kilometer lange pioniersroute rondom Nijmegen. Pelgrims die een 'walk of wisdom' maken, lopen door oude cultuurlandschappen en prachtige natuur die door de heuvels en dalen wel het 'binnenste buitenland' van Nederland wordt genoemd.

De kunstenaars Huub en Adelheid Kortekaas hebben voor de route een icoon ontworpen – *Pelgrim* - dat uitdraagt dat alle mensen een 'zaailing van de aarde' zijn met ieder een eigen, unieke kiemkracht. Iedere

loper krijgt een uitvoering van het icoon mee op de tas en het symbool vind je ook in de routemarkering.

Boekpresentatie

Een van de belangrijkste rituelen van de route wordt [Seizoenen van het Leven](#): een hedendaags getijden- en pelgrimsboek. Het boek is een moderne variant van de Middeleeuwse getijdenboeken, toen rijke edellieden gebedselecties uitgaven in rijk versierde boeken. Op 21 juni wordt de eerste editie van *Seizoenen van het Leven* uitgebracht met bijdragen van bekende Nederlanders over een belangrijke levenservaring, afgewisseld met kunst. Pelgrims die de route uitlopen, mogen een pagina insturen voor toekomstige uitgaven.

Wilt u kans maken om samen met de burgemeester bij de eerste pelgrims het icoon van de route op te spelden, schrijf dan 'Bon Camino Walk of Wisdom!' op de plaats voor opmerkingen op het aanmeldingsformulier. Op basis van loting wordt één persoon uitgekozen. Neem uw schelp mee tijdens de ceremonie!

Damiaan Messing, voorzitter stichting Walk of Wisdom, tel. 06 47 83 52 98
damiaan@walkofwisdom.org

Pijlen-oorlog op de Camino Portugués

In de camino van Porto naar Santiago is het traject van Ribadelouro naar O Porriño berucht, omdat het kilometers door een industriegebied voert. In de Engelstalige gids van de Camino Portugués, geschreven door John Brierley, wordt enkel gemeld dat er een mooi alternatief is gevonden. Raimond Joos waarschuwt in de Duitse gids nadrukkelijk voor manipulatie van onze vertrouwde gele pijlen.

Het zint de horeca langs de onaantrekkelijke oude route niet dat pelgrims een wandeltocht door een fraai stuk natuur wordt aangeboden. ‘Goede’ gele pijlen worden letterlijk zwart gemaakt (zie afbeelding 1) en er worden misleidende gele pijlen op het wegdek aangebracht. Cruciale plekken, aangegeven met zwarte pijlen in de afbeeldingen, op de route zijn Orbenlle (afbeelding 2) en de afslag vóór de rivier de Louro bij de passage van de A55 (afbeelding 3).

Gele pijlen worden letterlijk zwart gemaakt. Foto Fons Boink

Eerste cruciale splitsing bij Orbenlle (bron: website AGACS)

Tweede cruciale splitsing, direct na passage van de A55 (bron: website AGACS)

Voor beide kaartjes geldt: blauw: aanbevolen aantrekkelijke route, rood: oude route langs industrieterrein en N-550. groen: traject geschikt voor rolstoelen (voor een uitgebreide beschrijving in het Engels zie [orbenlle-porrino-eng.pdf](#))

De *Asociación Galega de Amigos do Camiño de Santiago* (AGACS) heeft er een dagtaak aan deze sabotage de kop in te drukken. In de geest van Elias Valiña rukt José Antonio er steeds weer op uit met zijn rugzakje gevuld met houten gele pijlen, spuitbussen gele verf en documentatie over dit fraaie alternatieve traject waarmee hij de minder goed voorbereide pelgrims op weg helpt. Hulde aan deze *Angel de las flechas amarillas*.

El Angel de las flechas amarillas met de auteur. (Foto: Caroline Verhoeven-Boink)

Fons Boink

Expositie tekeningen Lambert de Haas in Eersel

Mijn camino loopt weer verder, nu in de Muzenval in Eersel en ik loop weer mee.

Voor openingstijden kunt u het beste op de website van de Muzenval kijken.

Als u met meerdere personen wilt komen kijken, laat me dan iets weten.

Ik zal dan proberen er ook te zijn.

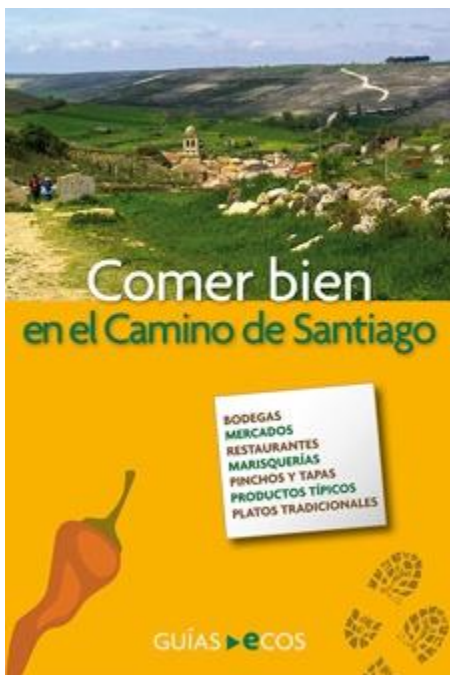
Lambert de Haas

Tel.: 0492-538058 / 06-24882682

E-mail: l.haas18@upcmail.nl

Website: www.lambert-de-haas.nl

Goed eten op de camino

Bent u het pelgrimsmenu of het menu del dia een keer zat? Dan is deze (Spaanstalige) [gids](#) misschien iets voor u. Het boekje geeft een inleiding op de gastronomie van alle regio's die u op de Camino Francés doorkruist.

En duur hoeft het allemaal niet te zijn. Ook een groot aantal chique [Paradores](#) is overgegaan op het aanbieden van een pelgrimsmenu. Voor 18 euro zit u vorstelijk aan tafel. In een aantal paradores (waaronder die van Santiago de Compostela) zelfs voor 15 euro.

En voor wie het nog niet weet. Volgens een oude traditie krijgen de eerste tien pelgrims die zich bij *Los Reyes Católicos* (op het plein voor de kathedraal van Santiago) melden een gratis ontbijt, lunch of diner. De tijden zijn 9, 12 en 19 uur. Stel u ruim van tevoren (een uur volstaat meestal) met een kopie van uw compostela op bij de ingang van de

parkeergarage van het hotel. Op een gegeven moment verschijnt een functionaris die tien (en echt niet meer dan tien) pelgrims toestemming geeft in de keuken een maaltijd (inclusief wijn) op te halen. Deze kunt u in een apart kamertje met uw medepelgrims nuttigen. Een leuke ervaring.

André Brouwer

Nieuw verkeersbord op Camino Francés

Ja, en als u dan goed gegeten heeft, moet het gedeelte dat uw lichaam niet verbrandt ook ergens blijven. Voor sommige pelgrims is de nood blijkbaar zo hoog dat het niet kan wachten tot een officiële toiletgelegenheid. De inwoners van Lastres (in de buurt van Samos op de Camino Francés) hadden hier blijkbaar zoveel last van dat ze er een nieuw verkeersbord voor hebben ontworpen. Het bleken overigens niet zozeer de inwoners te zijn die hinder van ondervonden, maar de boeren in de omgeving die hun akkers en velden zagen verworpen tot één groot openbaar toilet.

En voor mensen die toch graag in de open lucht hun behoefte doen, is het standaardwerk [How to shit in the woods](#) van outdoorvrouw Kathleen Meyer wellicht een tip. Hierin leest u hoe u dat kunt doen zonder sporen achter te laten.

André Brouwer

*Bron: Hola 58: nieuwsbrief Vlaams
Compostelagenootschap*

Nieuwe rubriek in Ultreia

Er komen veel nieuwtjes bij de redactie binnen die op zich interessant zijn. Aan de andere kant willen we de omvang van Ultreia ook overzichtelijk houden. Vandaar deze nieuwe rubriek met korte berichten. Alleen nog een nieuwe naam bedenken. ‘Wist u dat....?’ vonden we wat oubollig.

De Jacobstaf begint met *Entrada*. Ultreia eindigt voortaan met *Salida*.

André Brouwer

P.S. De rubriek *Wilt u iets van mij lezen?* bestaat ook nog, maar er waren deze maand geen inzendingen.

Rechtstreekse vluchten Amsterdam (en Brussel) – Santiago de Compostela

De Spaanse maatschappij [Vueling](#) (dochter van Iberia) vliegt vanaf juni rechtstreeks van Amsterdam (en Brussel) naar Santiago. Misschien een aardig idee als ‘het thuisfront’ u in Santiago wil begroeten.

Nieuwe website Camino de San Salvador

De Ruta of Camino de San Salvador kreeg een mooie, nieuwe [website](#). Deze jakobsweg verlaat de Camino Francés in León en brengt u door de Cordillera Cantábrica naar Oviedo met de San Salvadorkathedraal en zijn beroemde relieken in de Cámara Santa.

Pelgrims die kiezen voor deze omweg, vervolgen dan hun weg naar Compostela langs de Camino Primitivo.

Waarom die omweg? Eenvoudig: *Quién va a Santiago y no va al Salvador, visita al criado y olvida al señor ...* Wie naar Compostela gaat en niet naar de San Salvadorkathedraal, bezoekt de knecht en vergeet de Heer ...

De route is ongeveer 127 km lang. Goed voor vijf etappes. Van 800 meter hoogte gaat het naar 1500 meter om daarna te dalen naar Oviedo op 200 meter.

Bron: Hola 58.

Camino Invierno

Beste mensen,

Is dit misschien lezenswaardig als alternatief voor de laatste drukke kilometers op de Camino Frances? <http://caminodeinvierno.es/>

Ik heb deze prachtige tocht vanaf Ponferrada langs de rio Sil in 2010 gefietst. Een hele rustige en mooie route.

Ab Reeze

Alternatief voor drukke pelgrimsmis: Misa del pueblo

In de geestesgesteldheid van wekenlang op de camino moet de drukke toeristische show van de Pelgrimsmis in de kathedraal van Santiago je eigenlijk niks meer kunnen schelen. Hecht u aan kerkbezoek na de camino in de kathedraal, dan is een aanbevelenswaardig alternatief de ochtendmis op werkdagen om 9.00 en op zaterdag/zondag om 9.40. Deze mis staat informeel bekend als de *mis van het volk* ([misa del pueblo](#)).

Sietse Altena

International Pilgrim House in Santiago

Naast de Huiskamer der Lage Landen is er het [International Pilgrim house](#). Een huiskamer waar je de tijd kunt nemen, waar vrijwillige medewerkers ook de tijd voor u nemen en waar je in een zekere ontspannenheid met mede-peregrino's je verhalen kunt delen. De voertaal is er Engels.

Open van 11.00 tot 20.00. (helaas gesloten op woensdag en zondag). Zeer waardevol is de 'pelgrimsreceptie' van 17.00 tot 20.00 met wat te knabbelen en te babbelen en gesprekken met mede-peregrino's.

Sietse Altena

Pelgrimsvrienden van Sint Jacob

Ook zo genoten van alle vriendschap en gastvrijheid op de camino?
U wilt iets terugdoen?

Word [donateur](#) van de Stichting [Pelgrimsvrienden](#) van Sint Jacob.

Colofon

Hoofdredactie: André Brouwer
Redacteur: Paul Kouwenberg
Redactieadviseur: Monique Walrave
Vormgeving: André Brouwer en Han Pronker
Verzending: Han Lasance

Volgende Ultreia verschijnt medio juni 2015.
Wij zien uw kopij graag voor 10 juni tegemoet via ultreia@santiago.nl

Barman maakt bocadillo jamón

Aanwijzingen voor de auteur

Ultreia wil attenderen op allerlei zaken en streeft daarom naar korte berichten.

Uw kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vet gedrukt, onderstreept of met kaders.